

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертасияи Юсуфчонова Дилбар Холикчоновна дар мавзӯи “Имконоти истифодаи технологияҳои инноватсионии таълим дар рушди фарҳанги зеҳни хонандагони хурдсол” ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз руи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) пешниҳод шудааст.

Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020” (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2012, №334) самтҳои асосӣ ва механизми дар амал татбиқ намудани тараққиёти низоми педагогиро дар ҷумҳурӣ тақвият бахшида, дар шароити ҷаҳони зудтағириёбанда нақши таҳсилот ва фарҳанги педагогӣ ба рушд ва мустаҳкам гардидани пояҳои ахлоқиву маънавии шаҳрвандони Тоҷикистони соҳибистиклол таъсири назаррас мерасонад. Ин, ҳамон соҳаи фарҳанги маънавӣ мебошад, ки бо рушди фарҳанги зеҳни насли наврас алоқаманд мебошад. Ањанавӣ будани фарҳанг, аз ҷумла, фарҳанги зеҳнӣ, муҳимтарин инъикоскунандай маънавиёти баланди ҳалқ мебошад.

Маълум мегардад, ки аксарияти таҳқиқарон муносибатҳои гуногун ва ҷанбаҳои алоҳидай ташкили раванди таълиму тарбияро дар марҳалай ибтидоии таълим мавриди баррасӣ қарор додаанд. Вале, дар самти раванди таълим истифода намудани технологияҳои инноватсионӣ бо мақсади рушди фарҳанги зеҳни хонандагон асарҳои илмӣ коғӣ намебошанд.

Муаллиф дараҷаҳои илмӣ - навғонӣ, моҳияти назариявӣ ва амалии тадқиқотии худро бо мақсади рушди фарҳанги зеҳни хонандагон ба масъалаи татбиқи ташаккули дар самти раванди таълим истифода намудани технологияҳои инноватсионӣ муайян намудааст. Ба ақидаи муаллиф дар айни замон, таҳлили таҳқиқотҳо нишон медиҳад, ки муаммои роҳҳои истифода намудани технологияҳои инноватсионӣ дар

илми педагогӣ ҳалли кофӣ наёфтааст, хусусан, ки он бо назардошти воқеяти имрӯза коркард нашудааст.

Таҳлилу истифодаи методҳои тадқиқотии педагогӣ, мақсаду вазифаҳои онро ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва озмоишҳои муқарраркунанда ва инкишофдиҳанда (тест, анкета, пурсиш, сұхбатҳо бо хонандагону волидайни онҳо, мушоҳидаҳо, омӯзиши роҳҳои ташаккули истифода намудани технологияҳои инноватсионӣ) тасдиқ менамояд.

Муаллиф боварӣ дорад, ки ҳангоми дуруст ба роҳ мондани шартҳои педагогӣ: асосҳои педагогии истифодаи технологияҳои инноватсионии таълим дар марҳалаи ибтидоии таҳсилот барои рушди фарҳанги зеҳни хонандагон дарёфт гардида, муаммои рушди фарҳанги зеҳни хонандагон омӯхта, модели технологияҳои инноватсионии таълим таҳия мегардад. Қобили зикр аст, ки то имрӯз китоби электронӣ, модели графикиӣ, маводи дидактикаӣ таҳия гардида, дар замина силсилаи корҳои таҷрибавӣ-озмоиший анҷом дода шуданд.

Дар боби якум - “Асосҳои илмӣ-педагогии истифодаи технологияи инноватсионии таълим дар рушди фарҳанги зеҳни хонандагони синфҳои ибтидой”, ки аз се фасл иборат аст, оид ба технология, технологияи таълим, муносибати технологӣ, технологияи инноватсионӣ, инноватсия, стохастика, парадигмаи эмпирикӣ, парадигмаи алгоритмӣ, парадигмаи стохастикӣ, зеҳн, фарҳанги зеҳнӣ, муносибатҳои праксиологӣ, семантикий, анализаторӣ, синергетикӣ, гносеологӣ ва аксиологӣ; алоқаи байни ҳамдигарии мағҳумҳои «фарҳанги зеҳнӣ» ва «технологияи инноватсионӣ»; таснифи муқоисавии мағҳумҳои «технологияи педагогӣ» ва «технологияи инноватсионӣ»; истифодаи модели графикӣ, китоби электронӣ ва маводи дидактикаӣ дар раванди таълим; заминаи рушди фарҳанги зеҳнӣ; омилҳои ташаккул ёфтани фарҳанги зеҳнӣ; асоси педагогии технологияҳои инноватсионӣ маълумоти саҳҳ ва таҳлилий пешниҳод гаштааст.

Дар боби дуюм, ки “Хусусиятҳои педагогии рушди фарҳанги зеҳни хонандагон дар марҳалаи ибтидоии таҳсилот” унвон гирифтааст, доир ба мақсади асосии рушди фарҳанги зеҳни хонандагон;

механизмҳои ёсосии аз як дараҷаи рӯшд ба дараҷаи дигар гузаштан, марҳалаи рушди зеҳни кӯдакон; роҳҳои таъсиррасонӣ бо мақсади рушди фарҳанги зеҳни шаҳсият; зеҳни фаъолиятқунанда, нишондиҳандаҳо ва роҳҳои аз худ намудани фарҳанги зеҳни ба таври муфассал маълумот гирд оварда шудааст. Дар асоси таҳлили адабиётҳои педагогију психологӣ қайд шудааст, ки мағҳуми «зеҳн»-ро як қатор олимон: Д. Векслер, Р. Кэттелл, Б.Г. Ананев, А.З. Зак, А. Бине, Л.В. Соҳан, С.Л. Рубинштейн, Л.И. Божович, Ж. Пиаже, Д.И. Фелдштейн ва бисёр дигарон баррасӣ намӯдаанд.

Мундариҷа ва мазмуни асосии таҳқиқоти гузаронидашудаи Юсуфҷонова Дилбар Холиқҷоновна дар автореферати диссертатсия инъикоси худро ёфтааст. Интишороти муаллиф нуктаҳои муҳим ва асосии таҳқиқотро дарбар мегирад.

Умуман, автореферат ва диссертатсияи Юсуфҷонова Дилбар Холиқҷоновна ба талаботи Низомномаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра ҷавобгу буда, муаллифи он барои дарёғти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (ilmҳои педагогӣ) лоиқ аст.

Номзади илмҳои педагогӣ, мудири шуъбаи
муассисаҳои томактабӣ ва ибтидоии

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф
ба номи Абдураҳмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

 Котибова Ш. П.

04.11.2020

Маълумот барои тамос:

734063. Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ш. Душанбе, кӯчаи С. Айнӣ, 126.

Тел. 904539954; E-mail: sharifa.kotibova@mail.ru

Имзои Котибова Ш.П.-ро тасдиқ менамоям.

Мудири шуъбаи кадрҳои

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф

ба номи Абдураҳмони Ҷомии

Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

Хакимова Х. С.